

Dictatuur van de economie leidt tot symptoombestrijding

Problemen veroorzaakt door alcohol zijn in 2009 vaak in het nieuws geweest. Van het excessieve drinken door jongeren tussen de 13 en 20 jaar, tot alcohol als voornaamste oorzaak van verlies van het rijbewijs. Van de gemakkelijke verkrijgbaarheid van alcohol voor minderjarigen tot de rol van alcohol bij geweld.

Al die publiciteit heeft echter (nog ?) niet tot een fundamentele koerswijziging geleid. Er zijn genoeg argumenten aangedragen voor een wijziging, maar het beleid is er nog steeds één van voornamelijk symptoombestrijding. De plaats die alcohol inneemt in onze samenleving, in onze cultuur en in onze economie, wordt niet ter discussie gesteld. Toch ligt daar de hoofdoorzaak van de problemen.

Het kabinet ziet in strafbaar stellen van de uitwassen het middel bij uitstek om de omvang van de alcoholproblematiek te verminderen. Die uitwassen ziet het vaak bij de gebruikers, en zelden bij de verstrekkers van drank. Strafbaar stellen leidt echter vooral tot camoufleren en ontduiken. Als de pakkans gering is leidt het niet of nauwelijks tot verbetering van het gedrag. Gedrag vloeit voort uit mentaliteit en cultuur. Die zijn alleen heel geleidelijk te veranderen, door systematische en permanente opvoeding.

Mentaliteit en cultuur zijn door strafdreiging slechts in zeer geringe mate te beïnvloeden. Zodra de dreiging wegvalt omdat het donker is, of omdat de politie elders druk bezig is, komt de oude mentaliteit weer boven.

De regering heeft in 2009 aangekondigd het rijden onder de invloed strenger te zullen gaan aanpakken. Ook heeft de regering aangekondigd over te zullen gaan tot invoering van een "drankslot" voor recidiverende drankrijders. Aanpak van recidivisten heeft iets van de put dempen als het kalf verdronken is. Bovendien wordt het alcoholslot pas verplicht bij een promillage van 1,3 of hoger. Het slot werkt dus preventief tegen recidive, maar niet tegen het rijden onder alcoholinvloed op zichzelf.

Zolang het autorijdend publiek bij allerlei gelegenheden bij voorkeur naar alcohol grijpt, en zolang de horeca bij voorkeur alcohol schenkt (de keuze aan vruchtensappen en fris is altijd veel kleiner dan die aan bieren of wijnen), zal er onder de invloed van alcohol gereden blijven worden. Iets soortgelijks geldt voor de preventieve blaastest voor voetgangers in risicogebieden, die onlangs werd voorgesteld.

Een ander voorbeeld zien wij bij de waarschuwing op het etiket. Bij de aanpak van het roken heeft die effect gehad. In de VS is aangetoond dat het ook voor alcohol werkt. Minister Klink wil hem in ons land echter niet invoeren voor alcohol. Het bedrijfsleven is tegen en dat is waarschijnlijk de belangrijkste reden.

Het drinken door jongeren wil het kabinet terugdringen. Het schuift de verantwoordelijkheid daarvoor af naar de ouders via een preventiecampagne, en deels ook naar de scholen. Nu de gemeente Den Haag het goede voorbeeld heeft gegeven, mag van de regering in 2010 toch op zijn minst een landelijke regeling tegen alcohol op schoolfeesten verwacht worden.

ONRUSTBAREND ALCOHOLPROBLEEM BIJ DUITSE JONGEREN

Alcoholvergiftiging neemt bij Duitse kinderen en jongeren alarmerend toe. Sinds het jaar 2000 is het aantal ziekenhuisopnamen met 170 procent gestegen. De cijfers over het jaar 2008 waren voor de "Drogenbeauftragte" van de regering in december 2009 (!) aanleiding om alarm te slaan.

In 2008 moesten in Duitsland 25.700 kinderen en jongeren (tot 20 jaar) in een ziekenhuis behandeld worden wegens alcoholvergiftiging. Ten opzichte van het jaar 2007 een toename van 11%. Bijzonder onrustbarend is het grote aantal kinderen beneden de 16 onder hen, te weten 4.500. In deze jongste groep nam het aantal gevallen met 19% toe ten opzichte van 2007. Een duidelijke indicatie van het feit dat er op steeds jongere leeftijd al excessief veel gedronken wordt.

Een andere reden tot grote verontrusting is het feit dat in de groep beneden de 16 jaar, het aantal meisjes groter was (namelijk 2.400) dan het aantal jongens (2.100). Met een toename ten opzichte van 2007 van 22% verliep de toename bij de meisjes ook sneller dan bij de jongens.

De toename van het aantal alcoholvergiftigingen bij jongeren van 2007 op 2008, is geen eenmalig verschijnsel. Sinds het begin van de aparte registratie van de aantallen jeugdigen in 2000, is het aantal ziekenhuisopnamen wegens alcoholvergiftiging ieder jaar groter geworden. In 2000 betrof het nog "slechts" 9.500 jeugdigen. In negen jaar tijd is dus bijna een verdriedvoudiging opgetreden.

Om aan deze ontwikkeling een halt toe te roepen, stelt de "Drogenbeauftragte" van de Duitse regering, mevr. Dr. M. Dyckmanns een aantal maatregelen voor. Allereerst een consequente handhaving van de leeftijdsgrens,

waarbij alle verkooppunten van alcohol een legitimatiebewijs moeten vragen aan iedereen die er jonger uitziet dan 25 (daar kunnen de Nederlandse supermarkten met hun zuinige 20-jaarsgrens een voorbeeld aan nemen).

In de tweede plaats alcoholpreventie via de scholen uitbreiden tot alle scholen in het land. Tot nu toe loopt er een aantal projecten op vrijwillige basis in de verschillende deelstaten. De ervaringen daarbij moeten samengebracht worden, en deelname aan het daaruit resulterende programma verplicht gesteld worden.

In de derde plaats wil mevrouw Dyckmanns de ouders meer betrekken bij het tegengaan van het drinken van hun kinderen. Zij denkt dat te kunnen bereiken door voorlichtingscampagnes en een specifiek hulpaanbod voor ouders.

Ook in Duitsland zien wij dus het verschijnsel dat de regering ruim baan blijft geven aan de alcoholbranche. In diverse landen is echter gebleken dat voorlichtingscampagnes die niet ondersteund worden door structurele maatregelen, weinig zoden aan de dijk zetten bij het tegengaan van alcoholproblemen. Wij verwachten dan ook weinig effect van de in Duitsland voorgestelde maatregelen.

Voorlichting, hoe noodzakelijk ook, blijft dweilen met de kraan open wanneer de vrijheid van de verstrekkers van alcohol niet wordt ingeperkt.

Dingeman Korf

Rotterdam zuchtte onder alcoholterreur

De maand december was er in Rotterdam één van ernstige alcoholincidenten. Niet alleen in het uitgaansleven, maar ook in het openbaar vervoer.

Verscheidene medewerkers van vervoerbedrijf RET hadden in december te maken met agressief gedrag en misdragingen van dronken passagiers. Zo werd op 6 december de chauffeur van de BOB-bus naar Maassluis belaagd, en trokken dronken jongeren aan zijn stuur tijdens de rit. Op 5 december werd een buschauffeur op lijn 77 bespuugd. Op diezelfde dag werd een RET-medewerker in elkaar geslagen nadat hij een dronken figuur had aangesproken wegens het intrappen van een poortje. Bij enkele andere incidenten omstreeks dezelfde tijd, werden RET-medewerkers met de dood bedreigd. De directie telde rond Sinterklaas negen ernstige incidenten in vijf dagen tijd.

In het uitgaansleven was het ernstigste incident dat op de Maashaven Oostzijde. Agenten zagen een vecht-

partij waarbij een twintig personen betrokken waren, omringd door een groot aantal toeschouwers. Toen de agenten de vechtpartij wilden beëindigen, gingen de omstanders zich ermee bemoeien. De agenten werden met stenen en bierflesjes bekogeld. Die riepen versterking op. Uiteindelijk werden veertien relschoppers gearresteerd wegens openbare geweldpleging, en in de cel gezet.

Een feest in Ahoy moest twee uur voor tijd beëindigd worden wegens vechtpartijen tussen feestgangers die alcohol en/of drugs hadden gebruikt. In een café aan de Eendrachtsweg werd een man in zijn been geschoten bij een dronkemansruzie.

Dat alles in de maand waarin volgens de alcoholreclame de feestvreugde verhoogd zou worden door een goed glas!

Collectieve horeca ontzegging : Bolsward volgt Utrecht

Vrijdag 11 december ondertekenden negentien horeca-ondernemingen uit Bolsward een protocol Horeca Ontzeggingen Bolsward. Dit opent de mogelijkheid om recidiverende overlastgevers de toegang tot alle 19 horecaondernemingen te ontzeggen. Het protocol gaat echter minder ver dan dat in Utrecht.

In het vorige nummer van dit blad schreven wij over de regeling Collectieve Horeca Ontzegging (CHO), die sinds het voorjaar in Utrecht van kracht is. Wie voor de rechter moet verschijnen wegens het plegen van geweld in een horeca onderneming, krijgt in Utrecht een ontzegging van de toegang tot alle 58 deelnemende bedrijven. Wie er met een proces-verbaal vanaf komt, krijgt na zijn tweede verbaal zo'n collectieve ontzegging. De duur van de ontzegging kan oplopen tot vijf jaar.

De regeling in Bolsward is heel wat milder. Als een uitgaander zich misdraagt in één van de aangesloten ondernemingen, krijgt hij of zij eerst een waarschuwing of een ontzegging voor uitsluitend die betreffende onderneming. Als iemand binnen vier jaar drie keer een verbod voor één van de deelnemende ondernemingen heeft gekregen, volgt automatisch een collectief toegangsverbod voor alle negentien. Daarbij legt dan de gemeente bovendien een gebiedsverbod op, zodat de betreffende persoon ook niet op straat vóór de horeca onderneming voor overlast kan zorgen.

Het valt op dat in Utrecht iemand al na twee keer geweldpleging een collectieve ontzegging krijgt, en in Bolsward pas na drie keer. Wie voor de rechter moet verschijnen, krijgt in Utrecht meteen al een collectieve ontzegging. Ook is de maximale tijdsduur van de ontzegging in Utrecht hoger : 5 jaar, tegenover 12 maanden in Bolsward. Anderzijds spreekt het Utrechtse protocol over geweldpleging, terwijl in Bolsward het ruimere begrip misdraging als criterium geldt.

COLOFON

De COLOFON : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuisweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:

www.angob.nl

Vergewisplicht leidt niet automatisch tot leeftijdscontrole

Om de leeftijdsgrens van 16 jaar voor bier beter te kunnen handhaven, heeft het CBL in het voorjaar van 2009 een vergewisplicht ingevoerd voor kopers die er jonger uitzien dan 20 jaar. Het CBL is tevreden over het resultaat. Ons inziens is daar nog maar weinig reden voor.

In maart 2009 hebben de supermarkten een legitimatiemaatregel ingevoerd: iedereen tot 20 jaar is verplicht een legitimatiebewijs te tonen bij de aankoop van alcohol en tabak. Als de klant het niet uit zichzelf toont, moet de caissière er naar vragen (vergewisplicht). Maar die caissière zal er alleen naar vragen wanneer de klant er jonger uitziet dan 20 jaar.

Volgens het CBL is 89% van de klanten op de hoogte van de maatregel, en vindt 95% het een goede maatregel. Nu bestaat een groot deel van de klanten van een supermarkt uit ouders en grootouders, en daarvan kan ons inziens nauwelijks anders verwacht worden dan dat zij het een goede maatregel vinden.

De kans voor jongeren om een identiteitsbewijs (ID) te moeten tonen, is door de maatregel toegenomen. Inspecteurs van de VVA constateerden afgelopen

herfst dat bij 85% van de jongeren om een ID werd gevraagd. Onderzoek door Universiteit Twente met "mystery shoppers" van 15 jaar, leidde echter tot de conclusie dat slechts in de helft van de gevallen om een ID werd gevraagd. Je vraagt je dan af of die proefpersonen er voor de helft ouder uitzagen dan 20 jaar. Ons inziens zou de vergewisplicht moeten gelden voor iedereen die er jonger uitziet dan 25 jaar. Dan is het leeftijdsverschil voldoende om duidelijk zichtbaar te zijn.

Erger nog is het feit dat in de helft van de gevallen waar een ID getoond werd, dit geen consequenties voor de aankoop had. Ook vijftienjarigen bleken na het tonen van hun ID alcohol mee te krijgen. Het CBL wijt dit aan fouten bij het omrekenen van de geboortedatum naar een leeftijd, en wil een rekenhulp-middel voor de caissières ontwikkelen. Ons inziens zijn er veel meer verklarin-

gen mogelijk. Het kan ook gemakzucht zijn ("hij laat een ID zien, dus het zal wel goed zijn"), de rij wachtenden achter de betreffende klant kan ertoe nopen om de zaak snel af te willen werken, intimidatie (vooral als jongeren groepsgewijs door de kassa willen), onwil om te rekenen, en tenslotte vriendjespolitiek.

Om de verkoop van alcohol aan jongeren beneden de leeftijdsgrens effectief aan te pakken, zouden de supermarkten moeten overgaan op leeftijdscontrole op afstand. De caissière is daarbij ontheven van de vergewisplicht. De koper wordt met behulp van een webcam bekeken door een controleur elders. Die controleur beslist of er een ID getoond moet worden. Als dat gebeurt is, geeft de computer direct aan of de koop mag doorgaan. Dat alles kan snel en efficiënt. Het Bredase bedrijf HEM heeft daarvoor apparatuur ontwikkeld. Wij schreven reeds in mei 2008 daarover in dit blad.

Dingeman Korf

ALCOHOL VERSTOORT
HET GROEI-PROCES
ZOWEL LICHAAMELIJK
ALS GEESTELIJK

ALCOHOLGRENEN NU OOK OP HET WATER OVERAL 0,5 PROMILLE

Afgelopen herfst heeft de Tweede Kamer ingestemd met een verlaging van de promillagegrens voor schippers op de Nederlandse binnenwateren. De internationale norm van het Rijnvaartreglement, te weten 0,5 promille, gaat nu op alle Nederlandse binnenwateren gelden, zowel voor de beroepsvaart als voor de recreatievaart.

De Nederlandse binnenwateren vallen deels onder het internationale Rijnvaartpolitiereglement (namelijk Rijn, Waal en Lek) en deels onder de Nederlandse Scheepvaartverkeerswet (de overige vaarwegen). Het Rijnvaartreglement is in het najaar van 2004 gewijzigd. Daarbij is de strafbaarheids-grens voor varen onder de invloed van alcohol van 0,8 promille verlaagd naar 0,5 promille.

Door de jaren heen zijn de vaartuigen sneller en groter geworden, zowel in de beroepsvaart als in de recreatievaart. Ook is de verkeersintensiteit toegenomen. Schippers moeten daarom steeds alerter zijn om snel en goed te kunnen reageren op de verkeerssituatie.

Uit onderzoek naar het weggedrag van automobilisten is gebleken dat bij bloedalcoholgehalten van 0,5 promille of meer, snel en juist reageren niet meer gewaarborgd is. Alcohol vertraagt de reactie en vergroot het percentage onjuiste beslissingen. De invloed van alcohol op het vaargedrag van een schipper, is vergelijkbaar met de invloed van alcohol op het weggedrag van een automobilist. Daarom hebben de landen van het Rijnvaartreglement in 2004 besloten de strafbaarheids-grens te verlagen naar 0,5 promille.

Met het gelijktrekken van de promillagegrens voor alle Nederlandse

binnenwateren, komt een einde aan een krankzinnige situatie. Namelijk dat er binnen één land twee verschillende wettelijke grenzen voor het bloedalcoholgehalte van schippers van kracht waren. Wie bij wijze van spreken met 0,7 promille strafbaar op de Rijn voer, kon door de IJssel op te varen theoretisch aan vervolging ontkomen.

De scheepvaart op de drie grootste rivieren, verschilt niet zodanig van die op de andere waterwegen dat verschillende grenswaarden voor alcohol verdedigbaar zijn. Andere landen van het Rijnvaartreglement, Duitsland, Frankrijk en ook België hanteren voor hun andere binnenwateren allang een strafbaarheidsgrens van 0,5 promille. Nederland komt weer eens achteraan hobbelen, zoals zo vaak bij maatregelen tegen alcohol.

Door de wijziging van de Scheepvaartverkeerswet met betrekking tot de promillagegrens voor het bloedalcoholgehalte, is er nu één grens voor alle verkeer aan het aardoppervlak: een half promille op water en weg! Alleen in het luchtverkeer geldt een andere, lagere grens van 0,2 promille. Wij vragen ons dan ook af hoe lang het nog moet duren voordat voor alle verkeer een grens van 0,2 promille geldt.

Dingeman Korf

Accijnsverhoging niet substantieel

De Tweede Kamer stemde afgelopen november in met een voorstel om de accijns op wijn en champagne te verhogen. De verhoging is echter zo gering, dat er geen effect op de consumptie van verwacht mag worden.

Het voorstel om de accijns te verhogen was afkomstig van de drie regeringspartijen. Die wilden de successierechten verlagen voor ouders die erven van een overleden kind. Die verlaging wilde staatssecretaris van Financiën J.K. de Jager wel invoeren, mits de partijen konden vertellen waar hij het geld vandaan moest halen.

Van te voren was berekend hoeveel inkomsten de staat zou mislopen door genoemde verlaging van de successierechten. Dat bedrag kon opgebracht worden door een kleine verhoging van de accijns op wijn en champagne. Een verhoging met (relatief) 2,7 procent zou ongeveer 7 miljoen euro opleveren. Een fors bedrag, dat nog eens aangeeft hoeveel enorm veel wijn er in Nederland wordt gedronken.

Voor de individuele consument is het effect uiterst gering, een fles wijn zal ongeveer 3 cent duurder worden, een fles champagne 10 cent. Naar alle verwachting zal daardoor geen druppel alcohol minder gedronken worden. De Tweede Kamer ging dan ook moeiteloos accoord met de verhoging.

Met het alcoholmatigingsbeleid dat de regering zegt te voeren, heeft deze accijnsverhoging dan ook niets te maken.

Alcohol belangrijke oorzaak

DEMENTIE LEGT TOENEMEND BESLAG OP GEZONDHEIDSZORG

Tien procent van het budget van de Nederlandse gezondheidszorg wordt besteed aan zorg die verband houdt met dementie. Dat aandeel gaat de komende tijd fors stijgen waarschuwt prof. dr. Monique Breteler van het Erasmus Medisch Centrum. Leefstijl is een factor waarmee dementie uitgesteld kan worden.

Dementie is een achteruitgang van het cognitief functioneren. De aandoening ontwikkelt zich met name na het vijftenzestigste levensjaar. Geheugenverlies is het meest op de voorgrond tredende symptoom. Daardoor wordt het dagelijks functioneren belemmerd, soms in zeer ernstige mate. Opname in een verpleeghuis is in dat geval vaak de enige oplossing. Vaak gaat dementie gepaard met veranderingen in iemands persoonlijkheid en soms met verlies van (hand)vaardigheden.

Voor de huidige generatie Nederlanders geldt dat één op de drie vroeger of later dement zal worden. Hoe ouder mensen worden, hoe groter de kans dat zij met dementie te maken krijgen. Tweederde van de demente bejaarden leidt aan Alzheimer. Bij dementie zijn onomkeerbare veranderingen in de hersenen ontstaan. Daardoor is geen genezing mogelijk. Training kan soms wel een deel van de symptomen verzachten of camoufleren.

Mensen met een gezonde leefstijl krijgen gemiddeld pas op veel hogere leeftijd met dementie te maken dan mensen die ongezond leven. Verhoogde bloeddruk vergroot de kans op dementie. Prof. Breteler zou dan ook willen dat iedereen boven de 50 regelmatig zijn of haar bloeddruk controleert. Verhoogde bloeddruk op zijn beurt, is soms een gevolg van te veel en te vet eten, van het roken van tabak, of van fors alcoholgebruik.

Een bijzondere vorm van dementie is "alcoholische dementie", nauwkeuriger "ziekte van Korsakov" geheten. Die wordt veroorzaakt door de combinatie van fors alcoholgebruik en een gebrek aan vitamine B-1. Het aantal geregistreerde patiënten ligt bij ongeveer 8.000, maar het werkelijke aantal ligt ongetwijfeld hoger.

Fins onderzoek door J. Rinne en medewerkers, heeft enkele jaren geleden aangetoond dat alcoholgebruik niet alleen tot de ziekte van Korsakov kan leiden, maar ook tot Alzheimer. Met name dronkenschap vergroot het risico op Alzheimer sterk. Eénmaal in de maand dronken gedurende een aantal jaren, zou de kans op Alzheimer verdrievoudigen. Bij tweemaal in de maand dronken zou de kans zelfs vertienvoudigen.

In het licht van het huidige excessieve alcoholgebruik door een deel van de

jeugd, waarbij dronkenschap bewust gezocht in plaats van vermeden wordt, is het niet moeilijk te voorspellen dat dementie over enkele jaren de meest voorkomende volksziekte zal zijn.

Bij jongeren en jong volwassene is het moeilijk om aandacht te krijgen voor iets wat hen over dertig tot vijftig jaar zal overkomen. Tegen een ongezonde leefstijl zullen daarom structurele belemmeringen moeten worden opgeworpen. Het roken is al op vele plaatsen in de maatschappij sterk teruggedrongen. Het alcoholgebruik zal eenzelfde weg moeten gaan.

Dingeman Korf

RUSSISCHE REGERING WIL ACCIJS OP BIER VERDRIEVODIGEN

De bierconsumptie loopt in Rusland volledig uit de hand. De regering wil dat tegengaan door een enorme verhoging van de accijs op bier. De bierbrouwers stellen dat dan de bierdrinkers wodka zullen gaan drinken, want daarop wordt de accijs niet verhoogd.

In het vorige nummer van dit blad berichtten wij over het feit dat de Russische regering de alcoholproblemen in het land wil terugdringen. Onder het bewind van Jeltsin was bier naar voren geschoven ter vervanging van wodka. Echter, de wodka drinkers bleven wodka drinken, en het bier werd populair onder degenen die tot dan toe nauwelijks alcohol dronken, jongeren en vrouwen. Het resultaat was dat het hoofdelijk alcoholgebruik omhoog ging in plaats van omlaag.

Omdat de stijging van het alcoholgebruik vooral door het bier veroorzaakt is, richt de Russische regering zijn alcoholmatigingsbeleid vooral tegen het bier. Bier mag niet meer verkocht worden in blikjes van een halve liter (50 cl) maar uitsluitend in die van 33 cl of kleiner. En nu is daar een voorstel voor accijsverhoging bij gekomen.

De voorgestelde accijsverhoging is niet mis, om te beginnen volgend jaar een verhoging van 200 procent. De nieuwe accijs wordt dan dus al het drievoudige van de huidige. In 2011 moet daar nog 10 procent bij en in 2012 nog eens 20 procent.

De Russische biermarkt wordt gedomineerd door vier internationale concerns, in volgorde van markt-aandeel Carlsberg (Deens), Inbev (Belgisch), Heineken (Nederlands) en Efes (Turks). Het vermoeden is dan ook al uitgesproken dat de eenzijdige gerichtheid tegen bier van het Russische alcoholmatigingsbeleid, samenhangt met het feit dat de biermarkt voor zo'n groot deel in buitenlandse handen is. De wodka markt is in Russische handen, en de Russische wodka concerns vinden blijkbaar een gewillig oor bij de regering.

Haagse scholen blij met drankverbod

In Amsterdam hield het Fons Vitae Lyceum midden december zijn eerste alcoholvrije schoolfeest. Dat leverde veel protesten van leerlingen op. In Den Haag is men aan alcoholvrije feesten al gewend, en is men overwegend positief.

In 2008 liep het schoolfeest van Fons Vitae uit de hand door dronken leerlingen. Eén moest er zelfs met de ambulance worden afgevoerd. Daarom was het dit jaar alcoholvrij. Binnen was geen alcohol verkrijgbaar, meebrengen van drank was verboden, en bezoekers moesten blazen vóór ze naar binnen mochten. Wie thuis of bij vrienden had ingedronken kwam er niet in. Evenals twee zeventienjarigen die zichzelf oud genoeg voor alcohol vonden, en bij wijze van demonstratie voor de ingang van het feest bier uit blik stonden te drinken.

Het alcoholvrije feest trok 450 bezoekers. Aan vijftien leerlingen werd na de blaastest de toegang geweigerd. Hoeveel er helemaal niet waren komen opdagen omdat het feest alcoholvrij was, is niet bekend. Wel vertelden leerlingen uit de hoogste klas dat zij na afloop hun schade nog wel gingen inhalen: "Na dit schoolfeest gaan we nog echt uit". Of dat grootspraak was

of dat zij het echt gedaan hebben, is niet nagegaan.

In Den Haag krijgen middelbare scholen sinds zomer 2009 geen vergunning meer om alcohol te schenken. Het Aloysius College had die maatregel een jaar eerder al ingevoerd. In het begin kwamen veel leerlingen niet opdagen, maar het laatste feest was weer net zo druk als vroeger. Het was dus een kwestie van wennen. Dat is ook de ervaring van het Hofstad Lyceum, dat al vele jaren alcoholvrij feestviert. De scholen zijn blij dat de gemeentepolitiek nu achter hen staat.

Rector van Hulsbergen over het vroegtijdig invoeren van het alcoholverbod: "Wij schenken geen alcohol aan kinderen, omdat we het niet als taak van de school zien om de hersencellen van kinderen te beschadigen". Een uitspraak waar de Tweede-kamerleden die tegen verhoging van de leeftijds-grens zijn, een voorbeeld aan kunnen nemen.

Dingeman Korf

LEEFTIJDSGRENS MOET OMHOOG

Kenniscentrum Movisie adviseert de regering om de minimumleeftijd voor prostituees te verhogen van 18 jaar naar 21 jaar. Volgens Movisie is de leeftijdsgroep van 18 tot 21 jaar nog niet in staat om een verantwoorde keuze te maken. Jongeren hebben die extra drie jaar nodig om weerbaar te worden.

Precies hetzelfde geldt voor alcohol. Ook op dat terrein hebben jongeren die extra jaren nodig om weerbaar te worden en toe te groeien naar het doen van verantwoorde keuzes. Geestelijk weerbare jongeren lopen minder kans om zichzelf schade te berokkenen of om verslaafd te raken.

Naast de lichamelijke argumenten tegen te jong drinken (vooral hersenschade) is er dus ook het argument van de onvolgroeide geestelijke weerbaarheid dat pleit voor het verhogen van de leeftijdsgrens voor alcohol.

Visie Stiva op eigen rol nogal gekleurd NIEUWE CODE ALCOHOLRECLAME 1 OKTOBER INGEGAAN

Zonder dat er veel ruchtbaarheid aan is gegeven, is op 1 oktober 2009 een herziene versie van de reclamecode voor alcoholhoudende dranken van kracht geworden. De herziening betreft zowel aanscherpingen als verduidelijkingen. In het voorwoord klopt de Stiva zichzelf wel heel erg op de borst.

In de herziene code is het artikel dat handelt over alcohol en werk uitgebreid met een aantal voorbeelden. Die maken duidelijk welke situaties wel of niet getoond mogen worden in de alcoholreclame. Ook het verbod op het suggereren van sociaal of sexueel succes door alcoholgebruik, is verduidelijkt door een aantal voorbeelden. Het verbod op de combinatie alcohol

en sport is aangescherpt, doordat nu ook expliciet reclame op sportattributen verboden is (denk aan shirts, ballen, hockeysticks, tennisrackets, enz.). De lijst van jongerenzenders waar geen alcoholreclame gemaakt mag worden, is uitgebreid met een lijst van jongerenbladen waar dit niet mag.

In het voorwoord van de code, ondertekend door de voorzitter van de Stiva Ph. de Ridder, klopt de Stiva zichzelf wel heel erg op de borst. Daar wordt gesteld dat de reclamecode voor alcoholhoudende dranken al dertig jaar bestaat (dus sinds 1979). En verder: "De rol van de Stiva is de afgelopen 30 jaar ook veranderd". Een merkwaardige bewering gezien het feit dat de Stiva pas in 1982 werd opgericht! De Stiva moet echt nog tot 2012 wachten voor hij zijn dertigjarig bestaan kan vieren.

Verder wordt gesproken over een code in het kader van de zelfregulering. Maar zelfregulering voor de alcoholbranche was in 1979 nog lang niet aan de orde. Die verscheen pas tien jaar later op het toneel. De zelfregulering is voortgekomen uit het aannemen door de Tweede Kamer van de motie Janmaat-Abbe, bij de discussies over de alcoholnota van december 1986. Die motie gaf de alcoholbranche de mogelijkheid om door zelfregulering een bijdrage te gaan leveren aan het alcoholmatigingsbeleid. De zelfregulering van de alcoholbranche dateert daarmee uit 1987 of 1988.

Als uitvloeisel van de zelfregulering verscheen in 1990 de "Code voor Alcoholhoudende Dranken", met een voorwoord van staatssecretaris Simons. De code onder de vlag van de Stiva bestaat dit jaar dus pas 20 jaar.

In 1967 werd in Nederland reclame via de ether ingevoerd. Tussen 1967 en 1990 viel de alcoholreclame via de ether rechtstreeks onder de "Voorschriften voor de Nederlandse Etherreclame", opgesteld door de Reclameraad. Voor de gedrukte alcoholreclame bestonden toen nog helemaal geen specifieke regels.

In 1978 publiceerde de Reclameraad een herziene versie van de voorschriften. In het tweede deel daarvan, de "bijzondere voorschriften" was een aparte paragraaf aan alcoholreclame gewijd. Die paragraaf gaf reeds de grote lijnen aan voor de uitgebreidere code van 1990. De Stiva heeft daarop voortgebouwd en de reclame buiten de ether er aan toegevoegd.

Dingeman Korf

ALCOHOLRECLAME IS
OVERWEGEND GERICHT
OP JONGE VOLWASSENEN
(DATAMONITOR 2005)

Onverstandig gebaar van werkgevers

ONDANKS RECESSIE NOG VEEL WIJN IN KERSTPAKKETTEN

Vorige maand zijn er weer veel kerstpakketten uitgedeeld. Als gevolg van de recessie vaak wel soberder van inhoud dan in voorgaande jaren. Maar de fles wijn bleef meestal gehandhaafd, zij het vaak in goedkopere uitvoering.

Afgelopen september en oktober verschenen er berichtjes in de pers dat veel bedrijven dat jaar geen kerstpakket zouden geven aan hun werknemers. De bestellingen van kerstpakketten bij de leveranciers bleven namelijk flink achter bij die van 2008. In november volgde echter een inhaalslag, en kwamen alsnog veel bestellingen binnen. Volgens schattingen zijn er tussen de 3,5 en 3,9 miljoen pakketten uitgereikt.

De in september al voorspelde versobering is wél opgetreden. Fiscaal mag een werkgever zijn personeel tot een waarde van € 70,- belastingvrij schenken. Maar vorig jaar waren bestellingen van pakketten met een waarde onder en rond de dertig euro veruit favoriet.

Bezuinigd werd vooral op de "hebbedingetjes", minder vriendelijk ook wel prullaria genoemd. De pakketten bevatten vooral voedsel en dranken. Eén grote leverancier meldde dat nog steeds vier van de vijf pakketten die hij verkocht, een fles wijn bevatte. Dat wijkt niet af van de situatie van enkele jaren geleden voor de sector als geheel. Logischerwijs bevatten goedkopere pakketten ook goedkopere wijn.

Volgens ons hebben de werkgevers door het ongevraagd verstrekken van alcohol een verkeerd signaal afgegeven. Namelijk het signaal dat voor hen alcohol geen probleem is. Dat is pedagogisch verkeerd, en bovendien aantoonbaar onjuist.

Alcohol is wel degelijk een probleem voor het bedrijfsleven. Alcohol veroorzaakt veel ziekteverzuim (forse drinkers verzuimen zesmaal zoveel als de gemiddelde werknemer), veel verstoorde verhoudingen op de werkvloer, veel kwaliteitsverlies (de beruchte "maandagmorgen producten") en zo'n 900 à 1000 nieuwe WAO-gevallen per jaar.

De versobering waar de recessie toe geleid heeft, was een uitgezochte gelegenheid geweest om het signaal af te geven dat alcohol ook voor het bedrijfsleven een probleem is. Die gelegenheid is niet benut. De werkgevers die met het kerstpakket alcohol hebben verstrekt, hebben populariteit bij (de meerderheid van) hun werknemers verkozen boven hun belang op lange termijn.

Wij zijn van mening dat alcohol nooit ongevraagd verstrekt mag worden. Aan de werknemers moet de mogelijkheid geboden worden om te kiezen tussen een alcoholhoudend en een gelijkwaardig alcoholvrij pakket. Als het bieden van een keuzemogelijkheid niet uitvoerbaar is, dient een Kerstpakket ons inziens alcoholvrij te zijn.

Ook het feit dat volgens enquêtes tussen de 12 en 15 procent van de Nederlanders nooit alcohol drinkt, pleit voor het bieden van een keuzemogelijkheid. Die mensen doe je met een ongevraagde fles wijn geen plezier. (bewerkt naar een persbericht van het PAD)

RECHTER ONTSLAGEN WEGENS ALCOHOLISME

Voor het eerst in de geschiedenis heeft de Hoge Raad een strafrechter ontslagen. De betreffende persoon was door alcoholverslaving en persoonlijke verwaarlozing niet meer in functie te handhaven.

Naar verluidt gaat het om een vrouwelijke rechter verslaafd aan alcohol. Zij werd vijf jaar geleden al wegens slecht functioneren verwijderd uit de strafkamer en teruggeplaatst tot bestuursrechter. Tevens werd zij overgeplaatst naar een andere rechtbank.

Zij kreeg toen te horen dat haar zonden haar zouden worden vergeven als zij zich beter en productiever zou opstellen, en beter zou letten op haar persoonlijke hygiëne. Met dat laatste doelde de rechter op haar zeer onverzorgde uiterlijk en de geur die zij verspreidde.

De kans om elders een nieuw begin te maken, heeft zij niet gegrepen. Haar werktempo bleef laag, zij was nog steeds vaak afwezig en had nog steeds moeite om besluiten te nemen. Kortom, haar productiviteit bleef te laag. Ook haar presentatie bleef bedenkelijk en

haar woning vervuild. Toen dat alles duidelijk was geworden, werd een formele ontslagprocedure gestart, een unicum onder Nederlandse rechters.

In de derde week van december werd haar ontslag uitgesproken. Collega's noemden de gang van zaken een zeer ernstig persoonlijk drama. Zij is echter niet de enige mens die door alcoholverslaving volledig te gronde wordt gericht. De laatste jaren doen zich vele vergelijkbare gevallen voor. Helaas trekken slechts weinigen daar lering uit.

Tweemaal geweld en vernieling na alcoholgebruik

In een regionale krant verschenen met enkele dagen tussenruimte twee berichtjes over geweld en vernieling door dronken personen. Die lieten voor de zoveelste maal nog eens zien hoe grof mensen zich kunnen gaan gedragen na de nodige "geestrijke" drankjes te hebben genuttigd.

Het eerste geval speelde zich af in Tiel op een zaterdagavond rond 23.00 uur. In een kroeg ontstond een ruzie tussen een 36-jarige man uit Tiel en drie andere mannen. De ruzie ging volgens omstanders over een glas bier. Toen de 36-jarige naar buiten ging, volgden de andere drie hem en vielen hem aan. Hij werd ernstig mishandeld.

Andere cafébezoekers hadden inmiddels de politiebijeenkomst. Toen die arriveerde waren de daders gevlogen. De talrijke getuigen konden echter een goed signalement geven. Daar-

door konden twee van de drie daders (resp. 38 en 40 jaar oud) in een café enkele straten verderop aangehouden worden.

Zou de onenigheid ook zo ernstig uit de hand zijn gelopen als de mannen koffie hadden gedronken?

Het tweede geval speelde zich de dinsdag daarop af in Culemborg. Agenten zagen iets verdachts aan een woning. Toen zij poolshoogte gingen nemen, werden zij aangesproken door een jonge vrouw. Zij vertelde dat haar vader stomdronken van alles in huis vernield had, en haar bedreigd had. Zij was daarop naar de burens gevlucht. De agenten arresteerden enige tijd later de dader nog in dezelfde buurt.

Wat moet het bij een vrouw aanrichten als haar vader zo tot beestachtig gedrag vervalt?

En dit...

... was een tiener met onvoldoende kennis van auto's en onvoldoende kennis van alcohol. Toch ging hij er met een dronken kop met de auto van iemand anders vandoor.

Het gebeurde in november in Uithuizen (Gr.) in de nacht van vrijdag op zaterdag. Agenten zagen een auto met horten en stoten over de weg gaan, en daarbij het verkeer in gevaar brengen. Zij hielden de auto aan. De bestuurder bleek dronken, en als vijftienjarige uiteraard niet in het bezit van een rijbewijs.

* * *

... was een man die zichzelf in het wrak van zijn auto klem had gezet.

Het gebeurde in Echteld (Gld.) in de vroege zaterdagochtend. Een 59-jarige man had het nodige (beter gezegd onnodige) gedronken en was toch gaan rijden. Hij stuurde zijn auto met flinke snelheid tegen een boom. De auto werd total-loss en de man zat klem tussen de wrakstukken.

De politie moest de brandweer erbij

roepen om de man los te knippen uit het wrak. Hij mocht daarna zijn rijbewijs inleveren, want zijn promillage lag boven de 1,3 . . . . .

* * *

... was een Pool die dacht dat een Nederlands politiebureau een soort hotel was.

Het gebeurde in de vroege zondagochtend vóór Kerstmis in Tiel. Agenten troffen de man dronken aan terwijl hij in zijn onderbroek over straat liep. Zij namen hem mee naar het bureau om in de cel zijn roes uit te slapen.

Na zijn insluiting klaagde de man tegen de arrestantenwacht over het feit dat hij in zijn cel geen internetverbinding had. Hij riep zelfs dat hij een klacht bij de directie zou indienen. De arrestantenwacht liet wijselijk de man maar tieren.

Laat in de middag mocht de Pool, min of meer ontuchtend, in het bezit van een proces-verbaal wegens openbare dronkenschap het politiebureau verlaten. Op zoek naar zijn verdwenen broek . . . . .

* * *

... waren vijf aanrijdingen tijdens één ritje. Overbodig te zeggen dat de bestuurder dronken was.

Het gebeurde op de zondagmiddag vóór Kerstmis en betrof een 55-jarige inwoner van Nieuwkoop. Zijn dollemansrit begon op de N 11 bij Bodegraven in de richting van Leiden en eindigde na ruim een half uur in Den Haag. Onderweg veroorzaakte hij maar liefst 5 aanrijdingen.

De man zal de schadeclaims uit eigen zak moeten betalen. De verzekering betaalt niet voor schade veroorzaakt door eigen schuld . . . . .

* * *

... was een automobilist met een promillage dat maar zelden in het verkeer wordt aangetroffen.

Het gebeurde in november in Tilburg en betrof een 24-jarige man uit die stad. De man viel op doordat hij slingerend reed, en een rotonde driemaal rondreed voordat hij een afslag nam. Toen hij werd aangehouden lag er in zijn auto een aangebroken flesje bier plus nog een kratje met een flink aantal flesjes!

Op het bureau bleek dat de man maar liefst dertien keer de maximaal toegestane hoeveelheid alcohol in zijn bloed had, ruim 2,6 promille. Het ritje zal hem nog lang heugen, want bij een dergelijk promillage volgt automatisch een psychiatrisch onderzoek naar zijn rijgeschiktheid . . . . .

België gaat het Nederlandse voorbeeld volgen van een lagere strafbaarheidsgrens voor alcohol in het wegverkeer bij risicogroepen. Net als in Nederland, is die lagere grens vastgesteld op 0,2 promille. Nederland heeft als risicogroep aangewezen de verkeersdeelnemers die minder dan vijf jaar in het bezit zijn van een rijbewijs.

In België heeft men een veel uitgebreider idee van wie er verhoogd risico meebrengen. Niet alleen aan automobilisten die minder dan twee jaar over een rijbewijs beschikken, wil de staatssecretaris de lagere limiet opleggen. Alle motorrijders, buschauffeurs en vrachtautochauffeurs zouden blijvend aan de norm van 0,2 promille moeten voldoen.

De Belgische staatssecretaris maakt zich vooral zorgen om het grote aantal jongeren dat na alcoholgebruik bij een verkeersongeval betrokken raakt. Hij wil met de maatregel het alcoholgebruik door verkeersdeelnemers terugdringen, en een signaal afgeven dat alcoholgebruik en verkeersdeelnemers met elkaar op gespannen voet staan.

daar te verrichten werkzaamheden. Tevens beheerde Bob jarenlang het brochuredepot van de Angob. En met inmiddels negentien jaar, kan zijn bestuurslidmaatschap ook zeker langdurig genoemd worden.

Het spreekt vanzelf dat het aftreden van iemand met een dergelijke staat van dienst, niet onopgemerkt mocht passeren. Daarom reisden huidig voorzitter Korf en secretaris Peereboom op 24 november naar Zaandijk, met een fraaie oorkonde en dito bloemetje. Eén en ander werd door Bob en Gré bijzonder op prijs gesteld. Op de foto Bob met zijn oorkonde.

In de Bestuurscommissie Spoek is Bob's opvolging geregeld, in de Bestuurscommissie Alcohol nog niet. Gezocht wordt iemand met liefst enige bestuurlijke ervaring, kennis van computers en internet, en/of vaardigheden op administratief of financieel terrein.

GOEDE VOORNEMENS VOOR 2010

DOET U MET ONS MEE ?

De laatste maal dat ik u via deze rubriek informeerde over het wel en wee van Stichting ANGOB, is alweer een flink aantal maanden geleden. Inmiddels ligt er een nieuw jaar voor ons. Velen beginnen het nieuwe jaar met goede voornemens, bijvoorbeeld om in het nieuwe jaar eindelijk zaken aan te pakken die tot nu toe achterwege gebleven waren, of om dingen beter te doen dan in het voorbije jaar.

Mijn goede voornemen is om weer tweemaandelijks wat informatie aan het papier toe te vertrouwen en u daar deelgenoot van te maken. En wat zijn uw goede voornemens?

Ik noem er zo maar een paar die u in de praktijk zou kunnen brengen :

- Noteer alvast de datum van onze begunstigersdag, te houden op Camping 't Spoek te Beekbergen op zaterdag 11 september 2010,

- Maak plannen voor een verblijf van één of meer weken in een huisje of met

uw caravan op Camping 't Spoek,

- Attendeer buitenstaanders op onze websites : www.angob.nl en www.spoek.nl.

- Stichting ANGOB staat voor een alcoholvrije leefstijl. Voor een minimum bedrag van 10 euro per jaar is men al begunstiger van de Stichting. Stimuleer mensen om begunstiger van onze Stichting te worden.

Hierboven staan slechts een paar suggesties. Ik zou zo nog wel even door kunnen gaan. Maar u kunt dat ongetwijfeld beter, want u kent uw persoonlijke situatie. Dus weet u zelf het beste wat voor andere dingen u voor onze Stichting zou kunnen doen. Wij zijn benieuwd naar de uitkomst.

Doet u in het nieuwe jaar met ons mee ? Het wordt dan vast voor ons allemaal een goed nieuw jaar 2010.

Rob Peereboom, secr. Stg. ANGOB

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 12 maart gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 15 februari bij de redactie.

Nieuwjaarsbijeenkomst

De nieuwjaarsbijeenkomst is wegens de moeilijke bereikbaarheid van het Spoek door sneeuw en ijzel twee weken uitgesteld. Hij wordt nu gehouden op zondag 24 januari.

Contactgroep Utrecht e.o.

Omdat secretaris Wim Stelte van de contactgroep Utrecht en omstreken van Stg. ANGOB nog steeds in het revalidatie- en verpleeghuis Tamarinde vertoefde, trokken de vaste bezoekers van onze bijeenkomsten daar op 11 november heen. In een hoekje van de recreatiezaal praatten wij elkaar bij onder het genot van een hapje en een drankje.

We blikten terug op de begunstigersdag van 12 september, die naar onze mening weer goed geslaagd was. Verder hadden wij het over alcoholberichten in de plaatselijke krant, en over gezond leven in het algemeen.

Wij spraken nog geen datum af voor een volgende bijeenkomst. De vaste

kern wordt van te voren telefonisch geraadpleegd. Wie eventueel ook zou willen komen, belle mevr. Mandersloot-Delies : 030 - 24 46 813.

Bob Levi afgetreden als bestuurslid

Verminderde mobiliteit maakte het Bob Levi steeds moeilijker om de bestuursvergaderingen in Beekbergen te bezoeken. Nu er inmiddels twee nieuwe leden voor de bestuurscommissie Spoek zijn aangetreden, vond Bob de tijd gekomen om zich terug te trekken.

Bob trad toe tot het hoofdbestuur van de Angob op de Algemene Vergadering van 1990. Zijn candidatuur kwam niet als de bekende donderslag bij heldere hemel. Bob was in de Zaanstreek al actief in de afdeling, en was ook al lid van het gewestbestuur van Noord-Holland (NHPC).

Bob werd door toenmalig voorzitter Peereboom hartelijk welkom geheten. Daarbij sprak die de hoop uit op een vruchtbare, prettige en langdurige samenwerking. Prettig was de samenwerking vanaf het eerste begin, want binnen een half jaar werd Bob namens het hoofdbestuur bestuurslid van camping 't Spoek. Vruuchtbaar was de samenwerking ook, want Bob en zijn vrouw Gré hebben op het Spoek vele steentjes bijgedragen aan allerlei

VVN PLEIT VOOR LAGERE PROMILLAGEGRENSEN

Veilig Verkeer Nederland wil dat de limiet voor alcohol in het verkeer fors wordt verlaagd. Wie alcohol gedronken heeft, hoe weinig ook, behoort niet meer achter het stuur plaats te nemen. Daarom wil VVN een grens van 0,2 promille.

Ervaren bestuurders mogen nu nog maximaal 0,5 promille alcohol in hun bloed hebben wanneer zij aan het verkeer deelnemen. Voor beginnende bestuurders (korter dan 5 jaar in het bezit van een rijbewijs) geldt een grens van 0,2 promille.

De grens van 0,5 promille wordt bereikt na twee tot drie glazen drank, afhankelijk van de snelheid van drinken en van het lichaamsgewicht van de drinker. De grens van 0,2 promille wordt soms na één glas drank bereikt, maar soms ook niet. Wie één glaasje drinkt en daar de hele avond over doet, blijft beneden de grens van 0,2 promille. Wie dat ene glas binnen tien minuten leegdrinkt, en bovendien gezegend is met een laag tot normaal lichaamsgewicht, gaat gegarandeerd over de grens heen.

Omdat het bereiken van de grens wat onduidelijk ligt, zijn er altijd mensen die gaan sjoemelen. Zij beweren dat zij goed tegen alcohol kunnen, gaan na drie glazen rijden, en zijn dan verbaasd dat zij met 0,6 promille geverbaliseerd worden.

VVN wil die onduidelijkheid kwijt, en wil daarom het rijden onder de invloed van alcohol volledig uitbannen. Alcohol in het verkeer kost jaarlijks zo'n 180 à 200 mensen het leven. Dat vindt de

verkeersorganisatie onaanvaardbaar. Daarom pleitte men begin december voor volledige uitbanning van drank uit het verkeer. VVN wil in het verkeer een nullijn voor drank en drugs, en voor medicijnen die de rijvaardigheid verminderen.

Om alcoholinvloed uit het verkeer te weren, stelt VVN voor dat ook ervaren bestuurders verplicht worden om zich aan de grens van 0,2 promille te houden. Eén alcoholgrens voor beginnende bestuurders, ervaren bestuurders en piloten. Ideaal zou zijn een grens van 0,0 promille, maar die is onmeetbaar en onbereikbaar.

Nul is onmeetbaar omdat nul in de fysieke werkelijkheid betekent: niet aantoonbaar. Nul betekent dus beneden de grens van waarneembaarheid. Er kan dus nog wel alcohol aanwezig zijn, maar die kun je niet meer zien. Afhankelijk van de appara-

tuur waarmee je alcohol probeert op te sporen, kan de grens van waarneembaarheid verschillend liggen. Een grens van nul is dus een grens die varieert met de gebruikte opsporingsapparatuur.

Een grens van nul promille is ook in de praktijk onbereikbaar. In de natuur komen uiterst geringe hoeveelheden alcohol op allerlei plaatsen voor. Om daar niet door vergiftigd te worden, beschikken levende wezens over een enzym dat alcohol kan afbreken. In drank zit echter veel meer alcohol dan het enzym in korte tijd aankan.

Een bekend voorbeeld van alcohol in de natuur is dat van overrijp fruit. Met name in overrijpe peren en bananen zitten meetbare hoeveelheden alcohol. Na daar flink van gegeten te hebben, is met moderne apparatuur alcohol in het bloed aantoonbaar.

Om een grens te leggen tussen opzettelijk alcohol drinken en per ongeluk alcohol binnen krijgen, zou in het verkeer een promillagegrens van 0,1 moeten gelden. Wie een glaasje drinkt komt daar altijd boven, wie een overrijpe peer eet blijft daar altijd vèr onder. Jammer dat VVN niet van de gelegenheid gebruik heeft gemaakt om voor een grens van 0,1 promille te pleiten.

Dingeman Korf

Cannabis ook bij incidenteel gebruik riskant

Cannabis heet een soft-drug. Af en toe een joint roken kan echter al risico's meebrengen voor de geestelijke gezondheid en voor de hersenen. Aldus de recente uitkomsten van Zweeds en Nederlands onderzoek.

Een werkgroep van het Zweedse nationale instituut voor volksgezondheid onder leiding van dr. N. Stenström onderzocht de effecten van zeer bescheiden cannabisgebruik. Vooral bij jonge mensen is de kans op geestelijke schade vrij groot. Af en toe een jointje roken, bleek bij sommigen op een gegeven moment tot schizofrenie, een cannabis-psychose of geheugenproblemen te kunnen leiden. Cannabisgebruik was de spreekwoordelijke laatste druppel die de emmer deed overlopen. Stenström vindt de benaming "soft drug" misleidend, en zou hem het liefst willen afschaffen.

Regelmatig cannabisgebruik kan bij jonge mensen leiden tot slechter werken van het geheugen en tot een verminderd leervermogen. Onderzoekers van de universiteit van Utrecht hebben aangetoond dat deze verslechteringen veroorzaakt worden door een verstoring van de zogenaamde "thètagolven" in de hersenen. Die golven hangen samen met geheugentaken, en treden ook op tijdens de REM-slaap. De proefpersonen bij dit onderzoek bleken na het roken van één joint tweemaal zo lang te doen over een simpele geheugenopdracht als toen zij nuchter waren.

VUURWERK EN ALCOHOL BIJ ELKAAR VANDAAN HOUDEN

Twee gemeenteraadsleden van Groen Links, Arno Bonte (Rotterdam) en David Rietveld (Den Haag) deden op 28 december een oproep om geen vuurwerk af te steken na alcoholgebruik. Zij pleitten voor een "vuurwerkbob", iemand die tijdens de oudejaarsavond vrijwillig nuchter blijft om veilig het vuurwerk af te steken.

Ieder jaar belanden na oudejaarsavond honderden Nederlanders op de eerste hulp afdeling van een ziekenhuis. Bijna éénderde van hen heeft oogletsel. De veel voorkomende opvatting dat het vooral om letsel door eigen vuurwerk zou gaan, is onjuist. Meer dan de helft van de bezoekers van het ziekenhuis rond de jaarwisseling, is getroffen door andermans vuurwerk. Verkeersongevallen, geweldpleging en eigen vuurwerk nemen samen minder dan de helft van de gevallen voor hun rekening.

Bij de jaarwisseling van 2008 op 2009 kwamen 790 personen naar het ziekenhuis. Zes van de zeven konden na behandeling naar huis. Elke

zevende (dus rond 14%) moest in het ziekenhuis worden opgenomen.

De vuurwerkongevallen zijn de eerste hulp artsen en oogartsen al jarenlang een doorn in het oog. Zij pleiten al vele jaren voor strengere eisen aan vuurwerk en betere regulering van plaats en tijd van afsteken. Dat is voor Bonte en Rietveld begin 2009 aanleiding geweest voor het organiseren van het eerste digitale burgerinitiatief, dat ervoor pleitte om het afsteken van vuurwerk alleen nog toe te staan aan beroepskrachten. Vuurwerk is gevaarlijk. Het is in feite munitie en hoort daarom in handen van professionals.

Bonte en Rietveld haalden 63.000 digitale handtekeningen op voor hun initiatief. De Tweede Kamer wees het echter af. Nu proberen zij stapje voor stapje de ergste uitwassen van de huidige vuurwerkpraktijk aan te pakken. Volgens hen is er **bij ongeveer driekwart van de vuurwerkongevallen alcohol in het spel**. Als er in elk gezelschap dat vuurwerk gaat afsteken één persoon volledig nuchter blijft om het vuurwerk af te steken, zal het aantal ongevallen drastisch afnemen volgens hen.